

ES PEDRIS LLARG

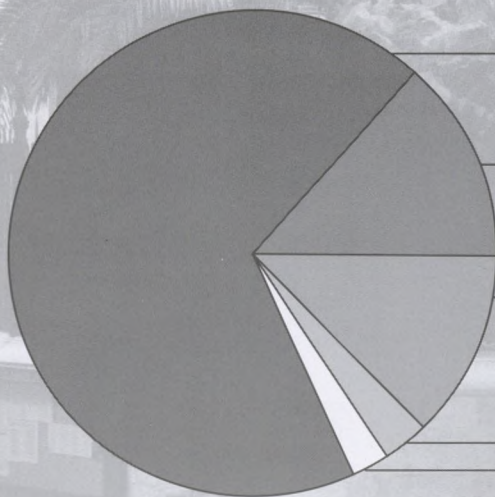

Núm. 48
Juny
1999

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

**CiU renova amb comoditat
la majoria absoluta.
Carles Arnau, l'alcalde del nou segle.**

	VOTS	REGIDORS	%
CiU	1323	(9)	67,60
PSC	265	(1)	13,54
PP	238	(1)	12,16
PCS-CD	60	(0)	3,06
IC-EV	46	(0)	2,35

Revista Municipal d'Informació i Cultura

Núm. 48
Juny 1999

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal
Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur
Telèfon: 972 62 43 05
E-mail: bibbegur@ddgi.es

Col·laboració:

Diputació de Girona

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

S'estrena una nova legislatura

En el moment que aquesta revista municipal surti al carrer, ja s'hauran portat a terme les eleccions municipals i europees del 13 de juny, i per tant ja en sabrem el resultat.

Els begurencs hauran elegit per sisena vegada, des que es va aprovar la Constitució, les persones que han de governar el municipi durant els propers 4 anys.

Enguany cal destacar com a novetat el fet que siguin 5 les candidatures que participen en la contesa electoral, totes elles i sota diferents punts de vista amb l'objectiu d'aplicar el seu programa de govern, que sens dubte cerca el millor per a Begur.

És bo que la gent es preocupi pel govern municipal, que els vilatans ens sentim implicats en les decisions que afecten el nostre municipi, i també és cert que és important que d'unes eleccions en surti un equip de govern fort, capaç de tirar endavant les propostes que defensa el seu programa.

Seure i agafar paper i llapis per a fer arribar les meves idees o propostes com a alcalde a tots els begurencs és una feina

que mai m'ha fet mandra, ans el contrari, és un plaer. Malgrat això, aquest cop em costa més ja que he de fer servir el passat i el futur alhora. Estic escrivint aquestes ratlles quan el poble ja està ple de pancartes i cartells de les opcions polítiques que ens presentem a les eleccions del 13 de juny, enmig d'un clima que denota clarament que s'acosten unes eleccions municipals. El meu desig és que aquesta diada sigui una festa, que la gent hi participi i faci ús del dret de vot i que de tot plegat en surti un vencedor: **BEGUR**.

Quatre hem estat fins ara els begurencs que hem tingut l'honor d'ocupar el càrrec d'alcalde elegit democràticament: el Sr. Josep Gual, el Sr. Emili Tarrés, el Sr. Carles Alsina i el que escriu aquest article, en Carles Arnaú. Begurencs que hem posat tota la il·lusió i l'esforç en treballar per Begur. A tots ells i a tots aquells que en el seu moment han estat alcaldes de Begur, el meu agraïment perquè Begur sigui en aquests moments una població amb un nivell de vida molt digne al llindar del segle XXI.

Carles ARNAU i FERRER
L'alcalde

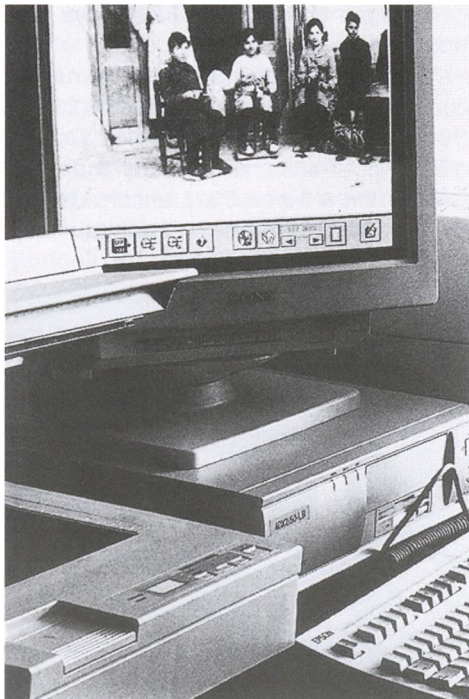

Arxivant bytes

Estem a les portes del 2000, un any que fins fa quatre dies encara era considerat com de ciència ficció. Quan hom feia referència al nou mil·lenni s'endegaven uns mecanismes mentals que ens traslladaven a espais cibernètics, imaginàvem unes imatges que havíem vist en el cinema i que enteníem com a immensament allunyades en el temps. A les esmentades pel·lícules hi vàiem sofisticades computadores (que avui ens semblen tècnicament molt ridícules), capaces de processar infinitat de dades, i ja en aquells films ens presentaven el món de la informació i el seu control com el gran repte del futur.

Avui, tot allò ja és una realitat tangible. Estem immersos de ple en l'era de la documentació electrònica. Gairebé tothom treballa amb ordinadors, molta informació s'emmagatzema en CD... la màquina d'escriure és un estri pràcticament prehistòric. És impensable desenvolupar qualsevol activitat sense l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Amb tot, s'esdevé una paradoxa, des del punt de vista de la conservació d'aquesta documentació: produïm un fitxer electrònic, però el conservem reproduït en paper.

Evidentment, aquesta problemàtica afecta –i afectarà en el futur– molt directament els professionals dels arxius, per la qual cosa l'Associació d'Arxivers de Catalunya va decidir que les VII Jornades d'Arxivística de Catalunya, celebrades a la ciutat de Vic els dies 13, 14 i 15 de maig, estiguessin dedicades a aquest tema. En la presentació de les jornades s'especificava les motivacions que havien conduït a reflexionar sobre una realitat tan canviant:

“Amb el títol *Arxivant bytes* volem parlar dels documents electrònics, no únicament des de la vessant –ja tan esmentada– dels avantatges que proporciona la informatització dels instruments de descripció dels arxius o de la inevitable implementació d'un sistema de gestió integral a partir de la mecanització dels processos documentals, sinó des d'una visió més global i de futur: la producció dels documents electrònics com a reflex del desenvolupament econòmic, social i cultural i de comunicació de la societat (...).

En aquestes jornades ens hem plantejat fer un pas endavant i preocupar-nos dels documents electrònics des de la seva producció: les seves característiques,

usos i valors; la legalitat jurídica i probatòria dels documents electrònics; la garantia de la seva integritat, autenticitat i originalitat; l'estudi dels procediments de la gestió electrònica de documents; l'avaluació dels documents electrònics; la facilitat de l'accés i, alhora, la reserva de les dades personals i íntimes; la preservació i la conservació d'aquests documents i la seva integració en el patrimoni documental, entre d'altres.

El món documental del futur és digital. Arribarà el dia en què la informació i la documentació que es custodiarà en els arxius històrics estarà continguda en múltiples suports, de manera que serà tan habitual la consulta d'una informació en suport magnètic o òptic com avui dia poder ser les consultes de documents en pergami o paper”.

L'Arxiu Municipal de Begur no pot restar impassible a aquesta imminent nova situació. Obviament, vam assistir a les jornades de Vic, i ens queda la recança d'haver comprovat com els fonaments per adaptar-nos a l'era de la conservació i difusió de documents electrònics són molt febles. Possiblement la capacitat per generar nous models arxivístics sigui menor que el desenvolupament de les noves tecnologies. És important, però, evidenciar la clara voluntat de la professió arxivística per reflexionar al voltant d'aquesta temàtica i procurar en el futur donar respostes efectives i dinàmiques al que avui encara podem considerar com un problema. I és que l'era cibernètica no és ciència ficció, al contrari, és la realitat més viva i actual.

LLUIS COSTA
Arxiver municipal

Begur i Esclanyà x Kosovo

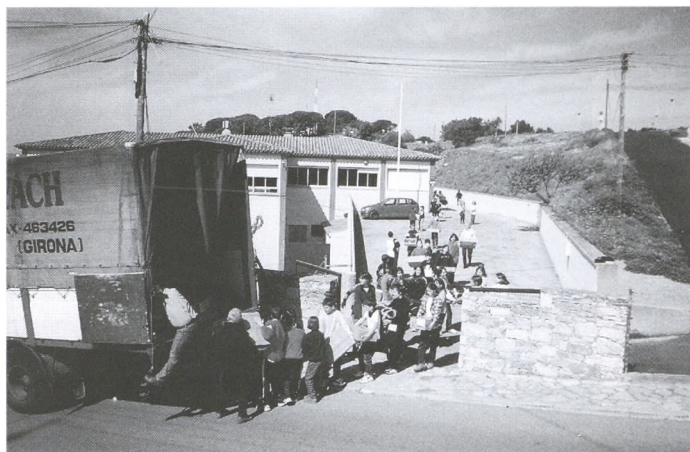
Del catorze al vint-i-quatre d'abril el poble de Begur va poder col·laborar en la recollida d'aliments i material pels refugiats kosovars. El conflicte ha portat a l'èxode el poble kosovar, que fugiu de la crueltat d'un exèrcit encapçalat pel líder serbi Slobodan Milosevic. Les imatges de televisió i l'allau de premsa escrita han permès evidenciar l'estat de precarietat i les necessitats bàsiques sense cobrir dels refugiats.

A Catalunya l'ajuda humanitària ha estat canalitzada per la Generalitat i la Plataforma per Kosovo. El poble de Begur es va sumar a la iniciativa seguint les recomanacions d'aquesta campanya. L'única variant fou coordinar-nos amb l'ONG Metges Solidaris de les comarques gironines, que s'ha responsabilitzat de la recollida i el transport fins a Albània de tots els aliments i el material que el poble de Begur va aportar.

L'ajuntament de Begur, l'església del poble, l'escola Doctor Arruga i el local polivalent d'Esclanyà foren els punts de recollida dels aliments i el material que es demanava. Una falca de Ràdio Begur, uns pòsters informatius repartits pel poble, un escrit de l'escola adreçat als alumnes i pares i anuncis en les misses dels diumenges són algunes de les maneres en què es va posar en co-

neixement del poble la campanya, que portava per nom «Begur i Esclanyà per Kosovo».

També s'aprofitava per donar a conèixer un número de compte (2100-3000-13-2201663104, de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, «La Caixa») on a hores d'ara encara es pot fer un donatiu. No oblidem que la misè-

ria dels kosovars s'allargarà en el temps.

La implicació ciutadana dels begurencs fou total. L'èxit fou rotund. L'ocasió s'ho mereixia, i diferents col·lectius i persones del poble s'anaven afegint, tots a una, a col·laborar en benefici de la campanya engegada. I és que en tot moment es va voler apostar pel protagonisme dels ciutadans, en favor de la

iniciativa de la gent i buscant la complicitat dels begurencs.

En deu dies es va aconseguir recollir més de dues tones d'aliments i material de primera necessitat. Aquest volum de material i aliments ens pot donar una aproximació de la sensibilització dels begurencs davant la injustícia. A més a més, el Ple de l'Ajuntament

reunint el vint-i-set d'abril va aprovar concedir a l'ONG Metges Solidaris un ajut econòmic de cent mil pessetes, destinat a fer front a part de les despeses del comboi que transportarà els aliments i material recollits a Begur.

I és que el ressò de la campanya de Begur ha portat cua. La iniciativa del poble ha volgut ser coneguda per un ajuntament veí i un centre docent d'una altra població també veïna, per iniciar campanyes del mateix estil.

Per acabar, i en nom dels qui hem col·laborat en l'organització d'aquesta campanya a Begur i Esclanyà: GRÀCIES. Gràcies a totes aquelles persones que us heu implicat amb la vostra aportació per pal·liar el sofriment de les víctimes que està generant aquest conflicte.

Josep M. VÀSQUEZ i MASGRAU

Registre civil

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-01-99 i el 31-03-99

Nom del nuvi	Nom de la núvia	Data casament:
Xavier GARCIA CALVET	Rut CASTELL MORELLA	16-01-1999
Marc ANDREU COMAS	Anna LLOVERA PI	30-03-1999
Juan LÓPEZ MITJA	Ana M. CORP POSADAS	27-03-1999

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-01-99 i el 31-03-99

Nom	Data	Municipi de l'òbit:
Francisca PÉREZ COPETE	16-01-1999	PALAMÓS
Francisca FERRIOL BATLLE	17-01-1999	PALAMÓS
Dolores GALLARDO CABRERA	24-01-1999	BEGUR
Emilio CUADRADO MORAL	14-02-1999	PALAMÓS
Josep MIRÓ PLAJA	12-03-1999	GIRONA
Dolores ROMERO ROMERO	14-03-1999	BEGUR

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-01-99 i el 31-03-99

Data	Recent nascut/da	Fill de:
04-01-1999	MIREIA OLIVER I LÓPEZ	Francisco OLIVER GARCIA
05-01-1999	PAULA HERNÁNDEZ I MORENO	Juan HERNÁNDEZ MADRID
07-01-1999	POL GARCÍA I CONSTANSÓ	Alejandro GARCÍA MARTÍNEZ
25-01-1999	SOUFIAN EL MOKADDEM	Rachid EL MOKADDEM
30-01-1999	SANDRA VARGAS I PICAPIEDRA	Sergio VARGAS PÉREZ
16-03-1999	JESÚS CABALLERO I RODRÍGUEZ	Jesús CABALLERO BAUTISTA
27-03-1999	PAULA DE LA CRUZ I OLIU	Roberto DE LA CRUZ SÁNCHEZ
		M. Carmen LÓPEZ TORRES
		Joaquina MORENO BECERRO
		Eva CONSTANSÓ PORRAS
		Najat BOUGANDOUZ
		Calixta PICAPIEDRA MONROY
		Guadalupe RODRÍGUEZ PARRILLA
		Montserrat OLIU AUQUER

Qualitat ambiental = Qualitat turística

Segons els últims estudis realitzats al nostre país i arreu d'Europa referents a les preferències del sector turístic, queda palès que la tendència de futur va dirigida cada vegada més cap a un turisme que valora per sobre de tot gaudir dels valors mediambientals i del contacte amb la natura. La massificació social i urbanística, el trànsit, el soroll i els trets típics urbans són valorats únicament i exclusivament per sectors molt concrets d'una part de la gent jove i de visitants provinents de països de recent cultura turística. De fet, les campanyes de captació que s'estan realitzant arreu d'Europa, promogudes pels departaments de turisme, es basen en les qualitats ambientals i paisatgístiques nacionals, qualitats, per cert, cada vegada més escasses.

El turisme nacional es mostra igualment sensibilitzat amb aquesta tendència, i busca en les zones interiors molts dels valors perduts en les zones costaneres, les quals queden relegades a un turisme cada vegada més estacional. El turisme rural, els esports d'aventura i

les activitats turístiques mediambientals són els àmbits que estan tenint un creixement més espectacular. Es busquen trets culturals, paisatgístics, gastronòmics i artesanals propis.

Les comarques amb anticipació i visió de futur han de gestionar i salvaguardar el seu patrimoni mediambiental i cultural com a fet diferencial que els permeti, en un futur immediat, oferir un producte prou atractiu i competitiu per obtenir i mantenir un turisme fidel, estable i de qualitat. Cal escapar de les modes i de l'estandardització i recuperar la identitat que ha donat fama i personalitat a moltes comarques.

Tan important, a més, és poder passejar en bicicleta fora de recorreguts asfaltats, collir espàrrecs o passejar per senders forestals lliurement i gratuïtament com tenir ports, camps de golf o grans infraestructures privades orientades exclusivament a satisfer activitats turístiques minoritàries.

La gent que surt d'una ciutat no vol trobar una altra ciutat, els plans i les promocions urbanístiques s'han d'inte-

grar en el medi harmònicament i equilibradament, sospesant-ne els efectes a curt, mitjà, i llarg termini. Cal escapar de la saturació i de la sobreexplotació que creen rebuig i reconduir el procés. Es tracta de trobar un equilibri que trenqui la lluita desigual entre economia i medi ambient, on, per desgràcia, l'economia sempre guanya per golejada.

Sembla que encara hi ha qui egoïstament no té clar que per al futur de la comarca i dels seus habitants és millor la qualitat que la quantitat. Les accions especulatives que comprometen irreversiblement el nostre futur i el nostre patrimoni natural han de trobar un fre social i, en conseqüència, polític que les reguli.

Hem d'aconseguir un turisme que s'adapti a la comarca i als seus habitants, i no una comarca i uns habitants que s'hagin d'adaptar, al preu que sigui, al turisme. Si no, haurem d'anar a fora a buscar el que teniem a dintre. Molts ja ho estan fent.

ASSOCIACIÓ NEREO

KREIKKA:

EUROOPAN
parhaita
Uintimaita

Väittävät
mustekalat!

Jos kristallinkirkkaat vedet, aurinkoinen taivas ja pienet, tunnelmalliset tavemat kiehtovat sinua, Kreikka on valintasi. Kreikan saariston idylliset maisemat, hiekkaiset poukammat ja syväiset laguunit ovat kuin helmet turkoosinsinisillä vesillä. Kreikkalaisten tunnettu ystävällisyys ja vieraanvaraisuus odottavat lämpimästi sinua yhteiseen juhlaan. Ota yhteyttä matkatoimistoosi ja varaa itsellesi unohtumaton loma aurinkoiseen Kreikkaan.

KREIKKA: Aito valinta

OLYMPIC KREIKAN VALTION MATKAILUTOIMISTO: ISO ROOBERTINKATU 10 A 3, FIN-00120 HELSINKI, TEL. 09 607552, FAX: 09 601313

Campanya de promoció turística del ministeri de Turisme grec dirigida al mercat europeu. Els valors mediambientals són els que hi prevalen.

BRAVO
Espanja

Leikkipaikka.

Näet rannan, mutta lapset näkevät enemmän. Merirosvojen maihinnousun, merenneidon polskuttelemassa, hiekkalinnoja. Silkkää mielikuvitusta? Kuka tietää. Costa Bravassa koet elämyksiä... vaikkeet oltsikaan enää lapsi.

ESPAÑA

ESPAÑAN VALTION MATKAILUTOIMISTO, Mechelininkatu 12, 00100 HELSINKI, Puh: (09) 442 014; Fax: (09) 442 687. e-mail: buzon.official@helsinki.oes.mex.es

Campanya de promoció turística d'àmbit europeu realitzada enguany pel ministeri de Turisme on es ressalten els trets paisatgístics i mediambientals de la Costa Brava, concretament d'Aiguablava. Reflecteix la realitat?

Ses coves de ses Falugues i sa cova d'en Gastapà

Tot va començar un dia a la tarda a la tertúlia que es forma al local de la «gent gran» quan algú d'entre nosaltres anomenà ses coves de ses Falugues. Varen ser uns quants que s'interessaren per anar a veure-les, algú ja hi havia estat, jo mateix en sóc coneixedor i vaig oferir-me per acompanyar-los-hi. També vingueren amb nosaltres gent jove que prou favor ens feren, per què és un lloc una mica de mal anar i de mal trobar si no es coneix.

Estan situades a la part més alta de la primera de ses Falugues, sobre la casa que tenen a Fornells-Aigua-Brava

la família dels senyors Ventosa Calvell, i orientades al sud-est.

El dia 15 de març passat a la tarda férem realitat el nostre projecte: ens ajuntàrem sis de la «gent gran» i tres joves que ens acompanyaren —el grup que es veu a la fotografia, més el seu autor, en Ricard Carreras—. Com podeu veure a la imatge, en Francesc Prats ens està llegint un resum del que el Sr. Josep Pella i Forgas explica d'aquestes coves a la seva *Historia del Ampurdán*. Són fetes per la mà de l'home i sempre ha estat un enigma el motiu perquè es van fer aquells orificis en un lloc tan apartat.

A nosaltres, lluny de proposar-nos fer-nos el savi, ens va servir per passar una tarda inoblidable.

Engrescats com estàvem ens proposàrem fer una altra d'aquestes excursions, i el dia 13 d'abril, també a la tarda, vam visitar sa cova d'en Gastapà. Es troba situada al paratge d'es Cap d'es Forn, a la dreta del camí que condueix a es Puig del Padró, també anomenat es Puig Rodó. És una mi-

ca de mal trobar si no se n'és coneixedor. Sembla que fa molts anys fou habitada.

També n'adjuntem una fotografia, aquesta vegada no hi surto jo, que vaig fer-la.

Tots sabem que no hem descobert res de nou, ni ho preteníem. El resultat de tot això és que ens ho vàrem passar molt bé, amb bona amistat i companyia.

Afectuosament,

Josep CARRERAS i RIERA

La màgia de Begur

El Petit —en Nasi Iglesias—, aprofitant que la seva filla feia la primera comunió, va organitzar en la seva casa restaurant una festa. Els convidats érem gent que fa vint-i-cinc anys vam espremer la gresca i la felicitat fins a extrems que jo creia irrepetibles.

Amb grans precaucions, per allò que segones parts mai no van ser bones, vaig prendre aquella invitació amb certa reserva. Fins i tot puc dir que em feia una mica de por veure tots els meus amics junts, em feia por que els odiosos anys de més ens haguessin diferenciat, que el deteriorament implacable i forçós d'aquests anys (la desil·lusió en una paraula) convertissin la festa en una paròdia carinyosa però tràgica. Increïblement (ja que no em passa sovint), em vaig equivocar de mig a mig.

Quan hi vaig arribar, la ironia ja hi estava instal·lada; la música, la de llavors, i l'alegria de reunir-nos, plena de malenconia i de sorpresa. La majoria

d'homes teníem panxa, però la lluïem amb molta honra. Les senyores eren pura bellesa, senzillament. Em vaig tornar a trobar amb la il·lusió somrient de viure d'en "Tio Jo" (en Ralló gran); amb la conya Paul McCartney de la "Fiera" (en Jordi Ralló) i l'encantador somriure de l'Encarnita; amb la bellesa renaixentista i violenta de la Sol, i la sobrietat ben calculada del seu home, en Toni; amb el miracle i la tranquil·litat de l'amistat d'en Joan Pruneda, de la seva dona Marta, probablement els ulls més bonics del món i culpable de tants cànctics i reunions a casa seva; de la Loli; de la Glòria Carreras; del meu propi cor resumit en "Invicto Guerrero" (en Dito Carreras) i la Laura, inaccessible musa estimada més enllà del que es pot imaginar; amb el tros de pa disfressat de cíníc gegantí que és en Quimet Collell i de la incontestable bellesa de la Mercè, la seva dona; amb l'amfitriona, la Gemma, dona de bel·leses a la vista,

magnífica cuinera i bona gent com n'hi ha poca; amb l'espontaneïtat d'en Lluís Mariano i la felicitat de tornar a veure l'Eva, guapa fins als confins d'allò imprevisible. Probablement m'oblido d'alguns que també van ser a la festa, però de cap manera dels que no hi van ser.

Aquestes línies senzilles però plenes de saviesa (per què enganyar-nos) volen arribar a aquest punt: a les màgies aleatòries, tel·lúriques, indesxifrables que té Begur per enamorar, amb o sense dolor, tots aquells que hem sucumbit al dolorós encantament, al pur misteri dels carrers tebis a les sis de la tarda, a les mateixes sardanes que, com els perfums, a Begur fan una flaire diferent.

Pel que he sentit, tots els de Begur som diferents. Només faltaria.

Jordi VALLVÉ

El «Colegio Bagurense de José March»

Ens hem de situar a mitjan segle XIX. A la segona meitat d'aquella centúria, la situació econòmica de Begur era, potser, la més diversificada de la nostra història. La vinya i l'olivar encara donaven vida a molts begurencs, si bé per poc temps, atès que fou llavors quan la fil·loxera vingué a malmetre la vinya; el corall passava per un bon moment i la indústria del suro va començar a moure's. Hi hagué, però, una altra circumstància amb efectes importants a l'economia de Begur la qual vingué a compensar la incipient davallada de les altres fonts de riquesa: fou el retorn dels *americanos*. Les guerres per la independència de Cuba crearen un malestar creixent per als catalans que hi havien emigrat. El final de tot aquell enrenou era previsible i molts d'aquells empresaris i negociants van decidir retornar a Catalunya, emportant-se'n llurs pertinences. Per tant, a molts indrets arribà una quantitat considerable de recursos econòmics produïts i estalviats a Cuba i Puerto Rico.

No tots els emigrants van fer fortuna. Tampoc tots van tornar. Però és ben cert que els que retornaren, tant els rics com els pobres, van crear un ambient i van donar un sabor i un caràcter a molts pobles de Catalunya que romangué durant anys i que és l'origen de les actuals cantades d'havaneres. A Begur, fou en aquella època que es va aixecar el Casino, i tothom sap com n'eren de sumptuoses les cases que es van fer construir aquells *americanos* rics per estar-s'hi ells i així mostrar als altres quant reeixida fou llur aventura americana. La música caribenya, sobretot les havaneres, es cantava per les cases i els carrers. A moltes de les nenes que van néixer se'ls posava el nom de Lola. També hom pogué veure per Begur més d'una serventa mulata, i el castellà de nas del Carib parlat per aquelles noies era imitat per llurs amos. N'és una bona mostra allò que m'explicava la meva mare: que es venia cafè pels carrers de Begur. No era pas cafè en gra ni tampoc cafè mòlt: era infusió de cafè ben calenta que s'oferia a la gent a l'hora d'havent dinat, pregonant-lo amb veu gangosa: «cafééé de la isla de Cuuuu».

El nostre arxiver, en Lluís Costa, té en preparació un llibre que ens expli-

carà moltes d'aquelles coses dels *americanos* de Begur.

Però la riquesa d'aquella gent no solament es va destinar a la construcció de llurs habitatges; també els calien altres coses que pagaven generosament. Una de les seves necessitats fou l'educació dels fills i els néts. Per tant, a Begur i a molts altres indrets de Catalunya sorgiren escoles privades amb un professorat idoni per atendre l'educació de la mainada i també la joventut d'aquells rics nouvinguts, que, com tot el que els envoltava, havia d'ésser de la més alta qualitat. Aquelles escoles de nova creació hagueren de ser privades, pel fet que l'escola pública d'aquella època no estava en condicions d'atendre el tipus d'educació que demanaven. I, com que la demanda crea l'oferta, a Begur se n'hi va implantar una, d'aquelles escoles privades,

amb el nom de Colegio Bagurense de José March.

L'educació que hi rebien els alumnes estava d'acord amb els hàbits i els valors del sector benestant de la societat de final de segle. Sens dubte, si aquelles escoles ressuscitessin avui dia, no tindrien cap alumne, perquè aquella mena d'educació ara ja no interessa a ningú. Consistia, a més d'ensenyar a llegir, escriure i les quatre regles de l'aritmètica, a fer aprendre de memòria les regles d'un codi d'urbanitat i bona conducta social. A més, s'hi donava molta importància a la cal·ligrafia i el dibuix, i també a la música i els idiomes, en el benentès que llavors solament era el francès l'idioma que s'estudiava, ja que ni l'anglès ni l'alemany no tenien cap demanda. Naturalment, tot l'ensenyament es feia en castellà, i així qui no el sabia de passada l'aprenia.

He pogut veure dos dibuixos fets per un alumne d'aquella escola. Són d'una pulcritud i una presentació extraordinàries. El primer és un dibuix de la torre Eiffel de París, i porta la data del mateix any en què fou construïda (el 1887), la qual cosa revela la connexió d'aquella escola amb el món francès, ja que, sense televisió ni ràdio, sols era a través de publicacions que podien assabentar-se d'aquella novetat. Com és sabut, la torre Eiffel fou la construcció emblemàtica de l'exposició de París commemorativa del centenari de la Revolució Francesa del 1789. L'altre dibuix és una composició de molt bon gust basada en una fantasia geomètrica d'inspiració vegetal, i fou un obsequi de l'autor a la seva mare pel seu aniversari. L'autor d'aquests dos dibuixos fou el pare de les germanes Puig i Puig, el qual, tot i no ser fill d'*americano*, va ser alumne del Colegio Bagurense de José March.

A Begur, doncs, hi hagué durant uns anys la possibilitat d'estudiar en una escola d'elit, la qual cosa sempre ha estat pròpia de les grans ciutats. No solament el jovent de les famílies retornades d'Amèrica, sinó també els fills de les famílies benestants que es podien permetre sufragar el cost d'una educació especial, tingueren una escola en el seu mateix poble. Això que passava al segle passat no ens ha pas de fer cap mena d'enveja. Certament avui dia no

COLEGIO BAGURENSE DIRIGIDO POR D. JOSÉ MARCH

Sr. D. M. Puig

Muy Sr. mío y de toda mi consideración y aprecio: Tengo el honor de poner en conocimiento de V. que en los días 28, 29 y 30 de los corrientes se verificarán, en este Colegio de mi cargo, los exámenes de Párvulos, Elemental y Superior; teniendo lugar los primeros, el día 28 á las nueve de su mañana y á las 3 de la tarde; los segundos, el 29, y los últimos el 30, á las horas ya mencionadas.

Canto el dignísimo Sr. Profesor, D. Eduardo Fiol, como los alumnos y en particular el que suscribe suplican a V. se digne honrar y realzar con su asistencia tan importante acto.

Favor al que le quedarán sumamente agradecidos el Sr. Fiol, alumnos y muy particularmente.

S.S.S.Q.B.S.M.
José March.

Su casa y Julio 1880.

tenim cap escola de luxe a Begur, però gaudim d'uns serveis docents millors encara que no pas aquells. Des d'aleshores, l'escola pública ha millorat molt i ara disposa de personal molt competent, locals moderns i pressupost oficial per a les seves despeses de funcionament. A més a més, a 50 quilòmetres hi tenim la Universitat de Girona per a aquells que vulguin ampliar llurs estudis.

Una altra notícia del Colegio Bagurense de José March l'he tinguda gràcies a un document que l'amic i company Felip Puig i Ferriol m'ha proporcionat. És un full imprès en què José March comunica a un avantpassat d'en Felip les proves previstes per a final de juliol del 1880: «... se verificarán en este Colegio de mi cargo, los exámenes de Párvulos, Elemental y Superior...». Aquells exàmens eren una cerimònia propagandística que tenia lloc en presència de familiars i convidats i en la

qual els alumnes exhibien llurs coneixements en públic.

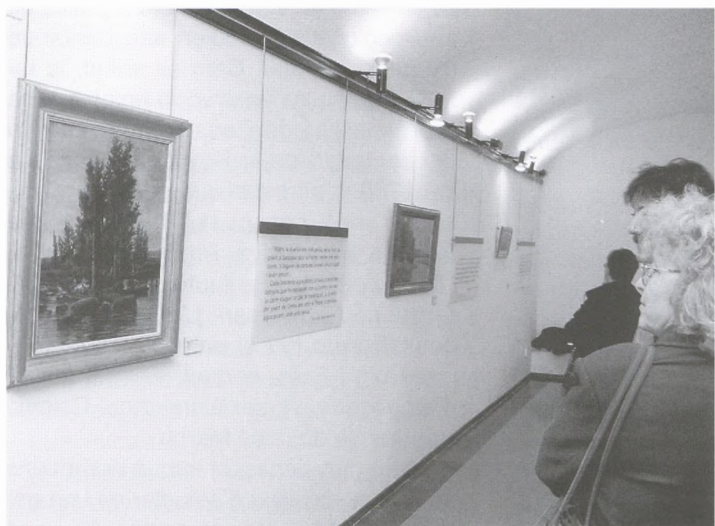
Una altra notícia d'aquella escola l'he trobat a l'arxiu municipal. Un document datat el febrer del 1884 ens assabenta que per manca de mestre de l'escola pública (mort del mestre?) i davant d'una llarguíssima temporada sense escola, «se ofrece la escuela pública a D. José March por tener título de maestro. Ninguno de los enseñantes en escuelas privadas acepta la escuela pública». Una actitud ben pròpia dels negocis privats i, especialment, de les escoles d'elit.

Com i quan es va acabar el Colegio Bagurense de José March? No he sabut trobar la notícia concreta del final d'aquesta escola. En coneixem, però, altres circumstàncies. El seu propietari, el senyor José March, no figura en el cens dels nascuts a Begur. Era, per tant, foraster. Pel seu cognom, podem suposar amb cert fonament que era

oriünd de les Balears. Un altre fet ens porta a la mateixa conclusió: quan va necessitar un professor de francès, va cridar a un menorquí, l'Eduard B. Fiol, probablement company o conegut seu. L'Eduard Bartolomé Fiol i Serra nasqué a Ciutadella l'any 1856, a Begur s'hi va trobar molt bé i fins i tot, l'any 1881, es va casar amb una begurenca, na Maria Marquès i Forgas, nascuda el 1859. En acabar-se l'escola es va dedicar a la indústria dels taps, amb una fàbrica a Reims (França). Durant la Setmana Tràgica del 1909, la família Fiol-Marquès va marxar de Begur; els fills es buscaren la vida en diversos indrets de Catalunya i el pare va posar una acadèmia de francès a Girona, on va morir l'any 1920. La seva muller el va sobreviure fins l'any 1942. Eren els meus avis.

J. Valentí Fiol

Primavera artística

8 En el darrer número d'*Es Pedris* definíen la programació de la Sala d'Exposicions del Centre Cultural Escoles com a "primavera artística", expressió que tenia connotacions, lògicament, de l'estació de l'any que encetàvem i de la proposta artística d'unes exposicions florents i engresca-

dores. Es tractava de l'exposició *Vora el riu*, mostra de pintures d'alta qualitat d'artistes de final del segle XIX i principi del XX (imatge de l'esquerra), i de l'exposició de fotografies *De la Costa de Llevant a la Costa Brava, 1900-1950*, que ens va permetre contemplar imatges idíl·liques del litoral marítim d'abans

del bum turístic (imatge de la dreta). Ambdues exposicions van ser visitades per un nombrós públic, fent bona la política de l'Ajuntament de mantenir elevada l'oferta cultural del municipi en el període no estival.

20 anys de democràcia a Can Bech

Els aniversaris són sempre bons arguments per recordar fets i episodis passats, que, sens dubte, en algunes ocasions quedarien adormits en la memòria col·lectiva. Enguany es celebra el 20è aniversari de la constitució dels primers ajuntaments democràtics. La vida municipal és la cèl·lula primària i vertebradora del país. Certament, el coneixement històric de l'administració local és essencial per entendre l'evolució sociopolítica del territori nacional. Possiblement als ajuntaments és on es detectà amb més contundència el canvi de règim. El 3 d'abril de 1979 es celebraven les primeres eleccions municipals de la nova etapa democràtica. Era la culminació d'una reiterada i urgent reivindicació popular que exigia la renovació de les corporacions locals, paralitzades per la seva manca de legitimitat i penúria econòmica. Des d'un punt de vista estrictament polític, significava l'ascensió d'un ampli ventall ideològic i l'entrada en escena, en la majoria dels casos, de joves ciutadans amb una gran voluntat de participar en els ajuntaments; joves evi-

dentment, mancats de qualsevol experiència en la gestió municipal.

En aquest context de celebració del 20è aniversari dels ajuntaments democràtics ha aparegut un llibre que descriu, i en molts casos analitza, l'evolució, essencialment política, de l'Ajuntament de Palafrugell des d'aquell any 1979 fins avui. El treball porta per títol *20 anys de democràcia a Can Bech. Crònica política de Palafrugell (1979-1999)*, és obra de Santi Massagué i forma part de la col·lecció "Quaderns de Palafrugell", editada conjuntament per l'Ajuntament d'aquella vila i la Diputació de Girona.

L'autor, Santi Massagué, molt conegut a Begur i amb un ampli currículum com a col·laborador en diversos mitjans de comunicació, és una de les persones amb més coneixements del dia a dia a l'Ajuntament de Palafrugell. No en va des dels anys setanta ha escrit amb profusió, entre d'altres temes, sobre la vida municipal de Palafrugell. El treball ha estat redactat, òbviament, en clau periodística, la qual cosa li dona

una frescor que el lector agraeix moltíssim. L'estil ponderat i equilibrat, però gens mancat d'un caràcter incisiu —exigible a tot bon periodista—, fa que el llibre adquireixi una dimensió i una volada que poden permetre-li transcendir el marc local i esdevenir un model metodològic aplicable a d'altres zones geogràfiques.

Als historiadors sempre ens envaeix el dubte de determinar fins a quin punt és possible i convenient descriure i interpretar fenòmens i episodis històrics excessivament propers en el temps. Amb tot, hi ha una realitat objectiva i incontestable: el ciutadà té dret a la informació i al coneixement del seu passat més recent. Santi Massagué, amb la publicació de *20 anys de democràcia a Can Bech*, i fent ús del seu excel·lent ofici periodístic, ha permès oferir al poble de Palafrugell les claus que han regit l'evolució del seu govern municipal. Treballs d'aquestes característiques seran instruments de recerca de primer ordre per als historiadors del futur.

Lluís COSTA

La parla saladada

En el número 41 d'*Es Pedrís Llarg* hi ha un escrit fet per en Marià Frigola, amb el títol «Tornem a reivindicar la parla saladada begurenca», en què, després d'una introducció sobre la normalització lingüística de la llengua catalana, diu que els begurencs també hem de reivindicar aquella parla tan típica i saladada dels nostres avantpassats. Té tota la raó.

Em pregunto per què s'ha deixat de parlar salat. Actualment, solament les persones grans i nadiues de la vila ho fan. Jo, a causa dels molts anys viscuts a Girona, no el parlo, encara que en dic alguna paraula. Com tots els idiomes, el millor és aprendre'l de petits. A la meua família només el pare el parlava, i no sempre. A les tardes i a les tertúlies que uns quants amics fem al Casal de la Gent Gran, quan parlem sobre Son Ric, Son Molas, Son Geli, Son Forné... canviem el «Son» per «Sant»; així, «Son Ric» és «Sant Ric», «Son Molas» és «Sant Molas», etc. Canviem els noms vertaders per noms que semblen sants, quan aquests no consten al santoral. És el costum. Aquests canvis són un costum dolent, oi, Xicu?

La història de Catalunya ens recorda que el rei Jaume el Conqueridor, i els empordanesos que formaven part del seu exèrcit, conqueriren ses Illes, i com sigui que molts de la nostra costa s'hi establiren, deixaren allà la parla nostra, que també s'hi ha conservat, a part dels cognoms Begur i Fornells, i segurament d'altres que desconec.

Un porter que tingué el Reial Mallorca, i d'això ja fa molts anys, es deia de cognom Begur. Per a mi és un gust sentir parlar a na Maria de la Pau Gener, per TV3, amb el seu accent mallorquí, tan melodiós. No puc dir el mateix, però, de na Margalida Solivellas, corresponsal allà de TV3, que amb el temps ha deixat de parlar-lo.

Als amics i amigues begurencs els dic: si durant els anys de la guerra del 36-39 foren substituïts tots els noms dels carrers de la vila que portaven noms de sants, si quan anomenaven «Son Ric», «Son Molas», etc. també hi posaven la paraula «sant», i com que he fet sortir les paraules «guerra» i «carrers», per a aquells que visqueren aquells anys i per al jovent actual, he

agafat el títol «Rebost de la història» per anomenar aquells carrers que canviaren de nom:

- Carrer Sant Pere pel de Francesc Escasó, dirigent anarquista.
- Carrer Sant Gaietà pel de García Hernández.
- Carrer Sant Antoni pel de Ventura Carreras, metge begurenc.
- Carrer Sant Miquel pel de Francesc Llairet, advocat sindicalista.
- Carrer Sant Josep pel de Forgas i Elias, Xeu per als begurencs.
- Carrer Santa Teresa i Santa Reparada pel de Sa Riera.
- Carrer Santa Reparada, Es Corredor, pel d'Ignasi Iglesias, dramaturg.
- Carrer Santa Anna pel de Sa Fontansa.
- Carrer Verge del Carme, patrona dels mariners, per Anselm Lorenzo.

També es canviaren altres noms de carrers, però aquests no tenien res en comú amb el santoral.

Francesc DE SON MOLAS

El primer aplec de la Sardana a Begur

Quan vaig saber que es projectava celebrar el primer aplec de la sardana a Begur el dia 7 de març d'enguany, vaig tenir una gran alegria, primerament perquè m'agrada molt ballar sardanes i escoltar-ne i també perquè és un atractiu a afegir a la promoció de la nostra vila.

Em proposo escriure aquest article pensant que així ajudaré a deixar constància de les coses que es fan al poble i també per fer-ne una mica de

dir que ells sí que pogueren escollir dates més convenients, i com que els aplecs es fan en dies de festa, ens hem de conformar amb el que ens ha tocat.

Sobre l'horari. Aquest any es començà a les 10 del matí i es va fer una pausa a les 11 per respectar la missa. Es continuà a 3/4 de 12 i s'acabà el matí a 2/4 de 2. Les primeres sardanes, quatre, no es varen ballar. Sembla que seria millor començar a 3/4 de 12 per

Begur que prou que s'ho mereix.

No voldria pas que aquests punts de vista meus molestessin els organitzadors, que prou mèrits tenen i que felicitó de tot cor.

Fou una diada molt bonica, el bon temps ens acompanyà i va venir força gent. Em va agradar molt al matí que vingueren dues colles de jovent que ballaven molt bé i feien exhibició de nous punts i ballaven de manera molt alegre i

crítica, naturalment positiva. Quan es fan les coses per primera vegada és obvi que no s'hi té experiència, i això vol dir que amb el temps s'han de procurar millorar, per tant exposaré els meus punts de vista amb intenció d'ajudar perquè en properes edicions surtin més bé.

En primer lloc és d'opinió general que a principi de març és molt aviat per celebrar un aplec, tenint en compte la inseguretad del temps, però hem de pensar que nosaltres hem començat aquest any i que hi ha poblacions que estan celebrant el 40è i més; això vol

acabar al voltant de les 2, hora ben normal. A la tarda també es podia haver plegat una mica més tard.

Quant a la festa, fou un atractiu la interpretació conjunta de les tres cobles de *La Sardana Begurenca*, del compositor Joaquim Soms. Molt bonica. Trobo que no hauria de faltar mai en el repertori de futurs aplecs, i caldria remarcar en el programa el nom de l'autor.

A la programació vaig trobar-hi a faltar una sardana del mestre Frederic Sirés; tan sols una, que en té de molt boniques. Seria una manera de recordar i honorar un entrançable fill de

bonica.

Hi actuaren les cobles la Principal de Banyoles, la Bisbal Jove i el Foment de la Sardana, que interpretaren un recull de sardanes molt ben escollides per melodioses i balladores.

El que més m'agradà de la diada fou l'esclat final d'entusiasme que es produí a la plaça quan les tres cobles en conjunt tocaren *La Santa Espina*. Vaig recordar una vivència de la meva adolescència que, per acabar, permeteu-me que us expliqui. Potser no precisaré dates exactes.

Era l'estiu de l'any 1931, segura-

Sotjant des des Castell

ment la festa de Sant Pere, i a la plaça de Begur hi havia dues cobles. El mes d'abril anterior s'havia proclamat la Segona República i a Catalunya havíem recuperat les nostres llibertats pàtries després d'uns quants anys de la dictadura de Primo de Ribera; el poble anava endarrere d'exterioritzacions sentimentals. Les dues cobles interpretaren *La Santa Espina*, sardana del

compositor Enric Morera amb lletra d'Àngel Guimerà. La plaça de Begur bullia d'enardiment, tot eren aplaudiments i entusiasme i també més d'una llàgrima d'emoció davallant cara avall. Recordo que enmig de tanta gent motivada hi havia un senyor que tenia un càrrec de responsabilitat al semàfor del cap de Begur i que només tenia de català la residència i la feina, es deia

Monerris. Aquell home es contagià de tal manera de l'encoratjament popular que, anant de la plaça cap a Ca l'Àvia Renarda (l'actual Farolillo), anava dient als amics i coneguts que trobava «Magnífica sardana, *La Espinà*».

Per molts aplecs

J. C. RIERA

Racó Poètic

LA FELICITAT

La felicitat,
estel brillant i fugaç
no sorvint lluny de nosaltres
la recerqueu en altres llocs
a vegades en va.
Però, si a l'atzar d'un camí
la felicitat enganxa el seu cor,
amb amor emboliqueu-la,
de l'egoisme protegiu-la,
també de la indiferència,
de les nefastes passions.
Per amics, doneu-li
la paciència;
oferiu-li
la indulgència
la bonesa,
la dolcesa,
car és tan fràgil la felicitat
i s'esfulla més aviat
que es desfullen les flors.

Ricard VENENKEM

LA NOSTRA COOPERATIVA (avui Casal de la Gent Gran)

Quan la van tallar de soca
va quedar sa eterna arrel,
ja rebrota arran de roca,
amb el temps tocarà el cel,
procurem que la brancada
pugui lliure respirar,
res de murs, res de teulada
que la privi de pujar,
que a tot temps se'ns robusteixi,
que esdevingui fort i alt
que el botxí que s'atreveixi
que se li osqui la destal.

Isabel MARQUÈS
Presidenta de l'Associació
Gent Gran de Begur

A LA SARDANA BEGURENCA

Escoltant aquesta Sardana
que el Sr. Soms ens ha dedicat,
el cor quasi em plorava
de tanta felicitat.

La Sardana *Begurenca*
és de ritme tan airós,
és alegre la sardana
i ens omple d'il·lusió
de veure que aquest compositor
s'ha recordat d'aqueix racó.

Un racó de la Costa Brava
i del Baix Empordà
Begur és un poble que enamora
i això fa sospirar.

És un poble que inspira
a romàntics i cantors,
enamorats de ses platges
on viuen els pescadors.

I pensant amb la Sardana
que's la dansa de l'amor,
Begurenca és tan airosa
que la música entra als cors.

I el Sr. que l'ha composta
moltes mercès li hem de donar,
el record de sa *Begurenca*
ja mai podem oblidar.

Maria MARÍ

Imatges i records de Begur

El propassat dia 8 de maig es va presentar al Centre Cultural Escoles Velles el llibre *Imatges i records: Begur*, de Lluís Costa, editat per Viena-Columna, que consisteix en un recull de fotografies antigues, presentades sota un discurs històric que té com a objectiu bàsic resseguir l'evolució del municipi de Begur des de principi de segle fins als anys seixanta. Les fotografies, procedents majoritàriament de l'Arxiu d'Imatges de l'Ajuntament de Begur, testimonien la imatge idíl·lica del poble en el període que podríem definir com a preturístic.

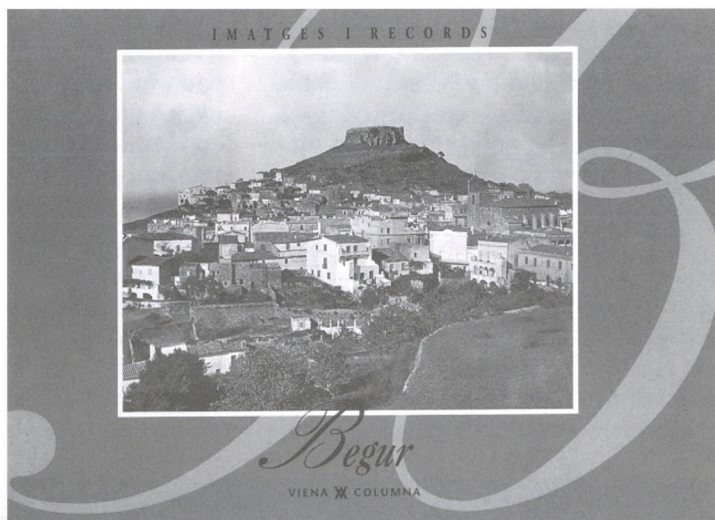
Les imatges presentades són obra dels fotògrafs més representatius –per a la comarca i el municipi de Begur– del segle. Així, al costat dels valuosos docu-

ments gràfics de Valentí Fagnoli, podem fer esment d'altres professionals com Roisin o Puignau, per acabar amb el “fotògraf local per essència” Josep Carreras, que actua, amb la seva màquina de fotografiar, com el notari de l'incipient fenomen turístic de Begur de final dels anys cinquanta i dels anys seixanta.

La presentació del llibre anà a càrrec de Ramon Alberch, arxiver en cap de l'Ajuntament de Barcelona, que destacà en el seu parlament la importància dels arxius en la societat dels nostres dies, atès que la informació és la clau del desenvolupament d'una societat moderna. El poder es basa en el coneixement, i la seva capacitat d'acció augmenta de forma directament proporcional al grau d'informació que es

posseeix. Des d'un punt de vista cultural, els documents representen la garantia per a la pervivència de la memòria col·lectiva. Alberch definí el sistema arxivístic aplicat a Begur com un model a seguir per d'altres poblacions.

Cal dir que el llibre *Imatges i records: Begur* no hagués pogut elaborar-se amb la profusió d'interessants imatges i el rigor científic amb què s'ha fet si no existís un voluminós fons d'imatges a l'Arxiu Municipal, la majoria de les quals procedents de la generosa col·laboració de la gent de Begur. A risc de pecar d'una certa redundància en la crida, convidem les persones que disposen de fotografies antigues de Begur perquè en facin donació a l'Arxiu o bé en permetin la reproducció.

Sant Jordi a la Biblioteca “Salvador Raurich”

Audició musical a càrrec de l'Escola de Música Sagrario Martín.

Exposició dels seus treballs.